

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.12.2022. – 23.12.2022.

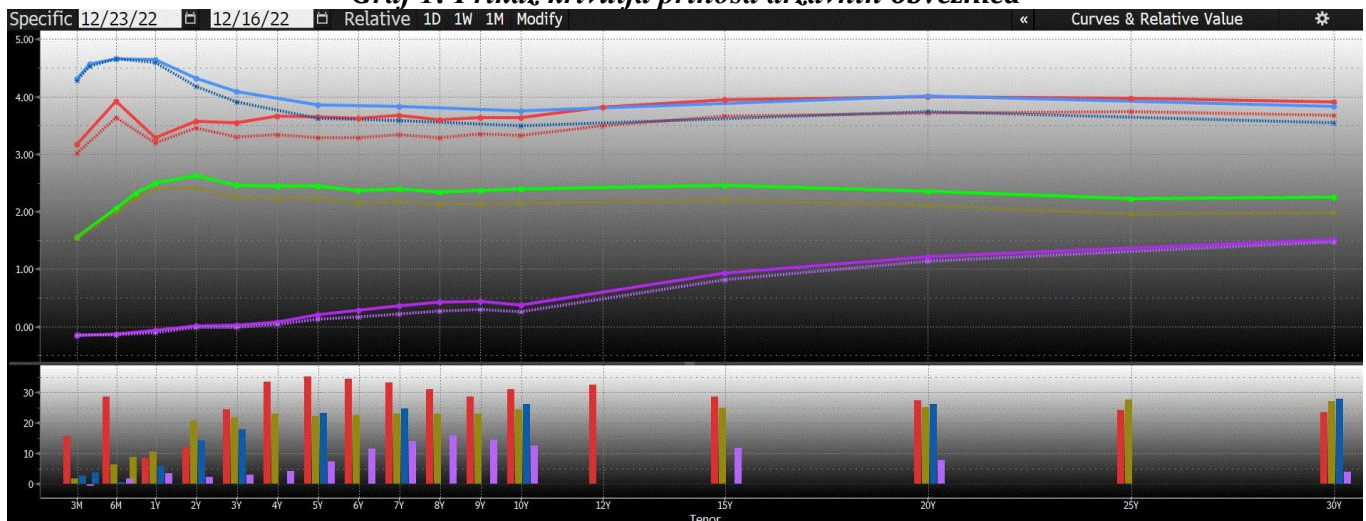
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	16.12.22	-	23.12.22	16.12.22	-	23.12.22	16.12.22	-	23.12.22	16.12.22	-	23.12.22
2 godine	2.43	-	2.76	↗	4.18	-	4.32	↗	3.49	-	3.61	↗
5 godina	2.22	-	2.45	↗	3.62	-	3.86	↗	3.31	-	3.65	↗
10 godina	2.15	-	2.40	↗	3.48	-	3.75	↗	3.33	-	3.64	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	16.12.22	-	23.12.22	
3 mjeseca	1.589	-	1.779	↗
6 mjeseci	1.984	-	2.047	↗
1 godina	2.430	-	2.584	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.12.2022. godine (pune linije) i 16.12.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Rast prinosa obveznica eurozone nastavljen je tijekom proteklog tjedna. U petak su prinosi dvogodišnjih njemačkih obveznica zabilježili priličan dnevni rast od 21 baznog boda, pa su na tjednoj razini prinosi ovih obveznica povećani za skoro 34 bazna boda. Prinosi petogodišnjih i desetogodišnjih njemačkih obveznica su zabilježili rast od 23 do 25 baznih bodova. U istom razdoblju rast prinosa italijanskih obveznica iznosio je između 12 i 21 bazni bod, a najveće promjene prinosa ovih obveznica zabilježene su na krajnjem dijelu krive. Na nastavak rasta prinosa najveći utjecaj su imale izjave zvaničnika ECB nakon održane sjednice, a koje su potvrdile stav da je zbog i dalje visoke inflacije neophodno nastaviti sa povećanjem kamatnih stopa ove institucije. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da bi povećanje kamatnih stopa od 50 baznih bodova moglo da postane „nova norma“ određeno vremensko razdoblje, te da unatoč prognozama koje ukazuju na recesiju tijekom zime u eurozoni, politika monetarnog pooštavanja mora biti nastavljena. Član UV ECB Centeno je izjavio da „svi podatci“ ukazuju na to da se inflacija u eurozoni približava vrhuncu u IV tromjesečju ove godine. Centeno, koji je i guverner Središnje

banke Portugalije, je dodao da ECB, kao i Središnja banka Portugalije prognoziraju „veoma brz“ pad inflacije u 2023. godini, ali i da su dodatna povećanja kamatnih stopa „neizbježna“. Na kraju prošlog tjedna očekivanja tržišnih sudionika vezano za pitanje vrhunca kamatnih stopa povećana su na razinu preko 3,40% u usporedbi sa oko 2,90% očekivanih uoči sjednice održane 15. prosinca. Ministar financija Francuske Le Maire je izjavio da će se Francuska suočiti sa visokim razinama inflacije tijekom narednih nekoliko mjeseci, posebno vezano za pitanje cijena hrane, a da se očekuje da će vjerojatno polovinom naredne godine usporiti. Ministarstvo financija Njemačke u mjesečnom izvješću navodi da očekuje da će aktivnost Njemačke u IV tromjesečju ove godine i u I tromjesečju naredne godine ostati usporena, kao i da očekuje pad stope inflacije tijekom 2023. godine. U mjesečnom izvješću Deutsche Bundesbank je navedeno da je ekonomija Njemačke vjerojatno zabilježila blaži pad u IV tromjesečju nego što je ranije očekivano, ali da je inflacija ostala na i dalje izuzetno visokoj razini.

Nakon višemjesečnih pregovora članice EU su prošlog tjedna postigle dogovor o ograničavanju cijene prirodnog plina na 180 EUR za MW/sat čija primjena stupa na snagu 15. veljače. Ovo je znatno niža razina koju je provoditno predložilo Europsko povjerenstvo i bit će korištena samo ukoliko razlika u cijeni u odnosu na globalne cijene ovog energenta bude veća za 35 EUR po MW/satu.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	LISTOPAD	-	2,2%	0,9%
2.	Troškovi rada – EZ (G/G)	III tromjesečje	-	2,9%	3,8%
3.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	LISTOPAD	-	-0,4	-8,1
4.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) final.	III tromjesečje	-0,2%	-0,2%	2,4%
5.	GDP – Španjolska (tromjesečno) final.	III tromjesečje	0,2%	0,1%	1,5%
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	PROSINAC	-22,0	-22,2	-23,9
7.	IFO indeks očekivanog povj. investitora	PROSINAC	93,5	94,4	93,2
8.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	SIJEČANJ	-38,0	-37,8	-40,1
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	PROSINAC	-	107,8	106,5
10.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	STUDENI	31,1%	28,2%	34,5%
11.	Proizvođačke cijene – Francuska (G/G)	STUDENI	-	21,5%	24,7%
12.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	STUDENI	-	18,8%	22,3%
13.	Proizvođačke cijene – Italija (G/G)	STUDENI	-	35,7%	33,2%
14.	Proizvođačke cijene – Španjolska (G/G)	STUDENI	-	20,7%	25,0%
15.	Stopa inflacije – Belgija	PROSINAC	-	10,35%	10,63%
16.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	LISTOPAD	-	0,6%	2,2%
17.	Maloprodaja – Francuska (G/G)	STUDENI	-	-3,1%	-5,6%
18.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	LISTOPAD	-	12,5%	18,0%
19.	Stopa nezaposlenosti – Finska	STUDENI	-	5,9%	5,8%

SAD

Tijekom proteklog tjedna zamjenik ministra financija SAD Adeyemo je izjavio da je ekonomija SAD već pod utjecajem najnovijih zbivanja u Kini i nedostatka energenata u Europi, ali je u „boljoj formi“ nego što je bila ranije da izdrži takve pritiske. Adeyemo je dodao da je uvjeren u dobro stanje ekonomije SAD s obzirom na kontinuitet u otvaranju radnih mjesta, slabljenje inflacije i ogromne investicije koje će pomoći da se ublaže nedostaci u lancu opskrbe u godinama koje dolaze.

Preferirajuća mjera stope inflacije u SAD, PCE deflator, je smanjen u studenom u skladu sa očekivanjima. Inflacija je nastavila da se smanjuje krajem 2022. godine, pa su i očekivanja budućeg rasta cijena smanjena, čime su se pojačale nade da je najgori val cjenovnih pritisaka konačno prošao. Dok se Fed bliži kraju ciklusa povećanja kamatnih stopa, podatci sugeriraju da će troškovi pozajmljivanja ostati visoki tijekom dužeg vremenskog razdoblja sve dok kreatori monetarne politike ne budu sigurniji da su pritisci na cijene u konstantnom silaznom trendu. Ekonomisti smatraju da postoji šansa od 70% da će ekonomija SAD utonuti u recesiju, dok je u prošlom mjesecu ova vjerojatnoća iznosila 65%.

Povjerenje među američkim graditeljima je u prosincu smanjeno 12. mjesec zaredom, gdje čak ni pokušaji da se ponude poticaji za potencijalne kupce nisu uspjeli da povećaju prodaju i promet u momentu rastuće inflacije i visokih kamata. Tržište nekretnina je imalo do sada najizraženije efekte

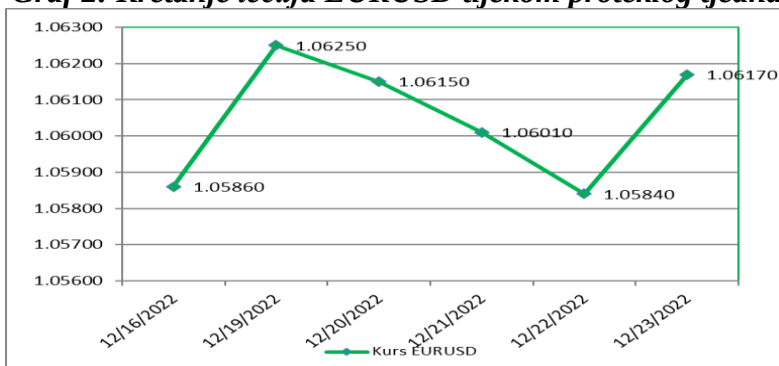
agresivnog povećanja kamatnih stopa Feda koji imaju za cilj suzbijanje inflacije koja nastavlja da se drži na neprihvatljivo visokim razinama. S druge strane, povjerenje potrošača u SAD je tijekom prosinca povećano na najveću razinu tijekom posljednjih osam mjeseci pod utjecajem ublažavanja inflacije.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NAHB indeks tržišta nekretnina PROSINAC	34	31	33
2.	Indeks započelih kuća STUDENI	1.400.000	1.427.000	1.434.000
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 16. prosinca	-	0,9%	3,2%
4.	Prodaja postojećih kuća (M/M) STUDENI	-5,2%	-7,7%	-5,9%
5.	Indeks povjerenja potrošača PROSINAC	101,0	108,3	101,4
6.	GDP (Q/Q) III tromjesečje	2,9%	3,2%	-0,6%
7.	Osobna potrošnja III tromjesečje	1,7%	2,3%	2,0%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 17. prosinca	222.000	216.000	214.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih 10. prosinca	1.675.000	1.672.000	1.678.000
10.	Vodeći indeks STUDENI	-0,5%	-1,0%	-0,9%
11.	PCE deflator (G/G) STUDENI	5,5%	5,5%	6,1%
12.	Porudžbine trajnih dobara P STUDENI	-1,0%	-2,1%	0,7%
13.	Indeks raspolož. potrošača Sv. iz Mičigena F PROSINAC	59,1	59,7	56,8

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0586 na razinu od 1,0617.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Velika Britanija će produžiti garantnu šemu za hipoteke kojima se pomaže građanima da steknu nekretninu, za još jednu godinu u pokušaju da se podrži tržište u uvjetima „složenih vremena“ kako je trenutno stanje opisala Vlada.

Iz hipotekarnog kreditora Nationwidea smatraju da izgleda da se cijene kuća u Velikoj Britaniji nalaze na putu da zabilježe pad za oko 5% u narednoj godini jer se kupci suočavaju sa većim kamatnim stopama, većim pritiscima na raspoloživi dohodak, kao i sa potencijalnim rastom nezaposlenosti. Glavni ekonomista Nationwidea smatra da su prisutni silazni rizici, ali da još uvijek postoje dobre šanse da u narednoj godini dođe do pada cijena nekretnina uz stabilizaciju blago ispod razine koja je zabilježena pred pandemiju, što bi možda bio pad za oko 5%.

Ministar financija Hunt je istaknuo raniji stav da ne želi mijenjati planove potrošnje. Oni ne daju mogućnost da plaće u javnom sektoru održe rast u skladu sa inflacijom koja je u listopadu dostigla najveću razinu u posljednjih 41 godinu. Hunt je, u ovom kontekstu, istaknuo da postoji jasan plan kojim će se inflacija prepoloviti naredne godine, ali to ipak zahtijeva neke teške odluke kako bi se javne financije vratile na održive temelje.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Llyods poslovni barometar PROSINAC	-	52	47
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) STUDENI	14,5	21,2	13,4
3.	Tekući račun (u mlrd GBP) III tromjesečje	-20,1	-19,4	-35,1
4.	GDP (Q/Q) F III tromjesečje	-0,2%	-0,3%	0,1%
5.	Osobna potrošnja (G/G) F III tromjesečje	-0,5%	-1,1%	1,2%
6.	Potrošnja Vlade (G/G) F III tromjesečje	1,3%	0,5%	-1,4%
7.	Izvoz (G/G) F III tromjesečje	-	8,9%	8,0%
8.	Uvoz (G/G) F III tromjesečje	-	-3,6%	-3,2%
9.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F III tromjesečje	-0,5%	-2,5%	5,5%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio rast sa razine od 0,87159 na razinu od 0,88111. GBP je deprecirala i u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2148 na razinu od 1,2053.

JAPAN

Na sastanku MPC, BoJ je zadržala politiku ultraniskih kamatnih stopa i time odbacila dugoročne tržišne špekulacije da će prilagoditi monetarnu politiku u valu globalnog pooštavanja. BoJ je zadržala referentnu kamatnu stopu na razini od -0,1%, dok je ciljana razina prinosa na desetogodišnje državne obveznice ostala na 0,0%. Međutim, BoJ je donijela iznenađujuću odluku da udvostruči dozvoljeno odstupanje od cilja prinosa desetogodišnjih obveznica u iznosu od +/- 50 baznih bodova sa prethodnih 25 baznih bodova. Ovim potezom je utjecala na pad cijena državnih obveznica, kao i na jačanje JPY. Kada je Kuroda preuzeo mandat u BoJ prije skoro deset godina, napravio je velike promjene sa snažnim programom kvantitativnih olakšica. Sada, kada se sprema da se povuče sa pozicije guvernera u travnju, ponovo je iznenadio povećanjem granice prinosa na desetogodišnje obveznice.

Vlada Japana planira emisiju obveznica u vrijednosti preko 35,6 bilijuna JPY kako bi financirala prvobitni proračun u vrijednosti preko 114,4 bilijuna JPY u narednoj fiskalnoj godini koja počinje u travnju. Istovremeno, Vlada je povećala prognoze ekonomskog rasta zemlje za narednu fiskalnu godinu na temelju očekivanja veće poslovne potrošnje i značajnih povećanja plaća za koje smatra da podupiru potrošnju. Poboljšane prognoze, koje predstavljaju osnovu za godišnji plan proračuna, naglašavaju kako je Japan spreman da izbjegne globalno usporavanje ekonomskog rasta zahvaljujući snažnoj domaćoj potražnji podržanoj ponovnim otvaranjem ulaznog turizma.

U petak je objavljeno da je stopa inflacije u Japanu povećana u studenom na 3,8% sa 3,7% godišnje, premašivši ciljanu razinu inflacije od 2% već osmi mjeseci zaredom. Inflacija u Japanu se dodatno ubrzala najbržim tempom od 1981. godine, čime bi se mogle podstaći špekulacije da je BoJ bliža sada nego ikada prije promjeni monetarne politike, koja bi se mogla očekivati i u siječnju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine strojnih alata F STUDENI	-	-7,7%	-5,5%
2.	Vodeći indeks F LISTOPAD	-	98,6	98,2
3.	Koicidirajući indeks F LISTOPAD	-	99,6	100,8
4.	Stopa inflacije (G/G) STUDENI	3,9%	3,8%	3,7%
5.	Stopa temeljne inflacije (G/G) STUDENI	2,8%	2,8%	2,5%
6.	Prodaja širom zemlje (G/G) STUDENI	-	4,5%	11,4%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 144,83 na razinu od 141,05. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 136,60 na razinu od 132,91.

NAFTA I ZLATO

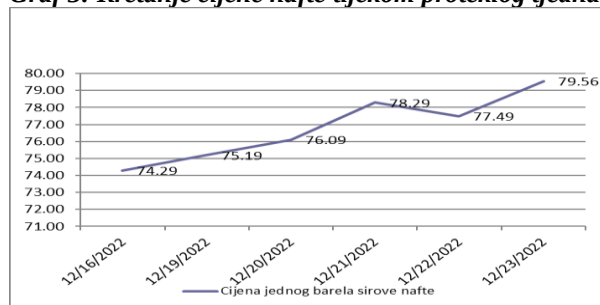
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 74,29 USD (70,18 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je uglavnom imala tendenciju rasta. Početkom tjedna cijena nafte je povećana pod utjecajem procjena investitora oko buduće tražnje za naftom od strane Kine, nakon što je napustila striktnu politiku „nula Covid19“, dok se nastavlja izražen efekat koji na tržište ostavlja zabrinutost zbog ekonomskog usporenja. Narednog dana cijena nafte je nastavila sa rastom jer su pad zaliha ovog energenta u SAD i rizici isporuke nafte nadjačali zabrinutost zbog ekonomskog usporenja. Sredinom tjedna cijena je nastavila da se povećava nakon što su objavljeni podaci da su zalihe nafte u SAD smanjene, dok su investitori fokusirani na posljedice sankcija G7 usmjerenih na ruski izvoz nafte i prihode. Tijekom trgovanja u četvrtak cijena je smanjena nakon aprecijacije dolara pod utjecajem boljih od očekivanih podataka za GDP u SAD.

Cijena nafte je u petak ponovo povećana, te se cijena našla na najvećoj razini u posljednja tri tjedna, nakon što je Rusija upozorila da bi mogla smanjiti obujam ponude nafte za čak 700.000 barela dnevno u odgovoru na sankcije koje su uvedene prema izvozu nafte iz ove zemlje. Promatrano na tjednoj razini cijena jednog barela sirove nafte je zabilježila rast od 7,09%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 79,56 USD (74,94 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.793,08 USD (EUR 1.693,82).

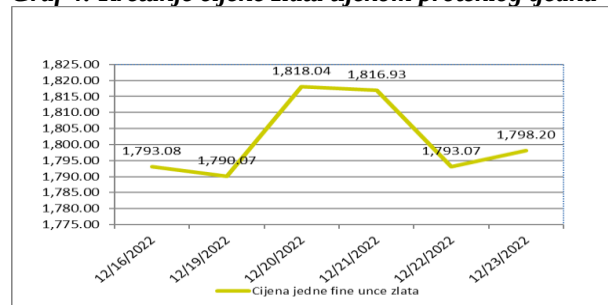
Početkom tjedna cijena zlata je blago smanjena pošto se dolar prilično učvrstio nakon zvaničnih komentara predstavnika Feda koji su signalizirali dalju restriktivnu politiku dok se inflacija ne suzbije. Već narednog dana došlo je do rasta cijene zlata nakon što je Banka Japana (BoJ) donijela neočekivanu odluku da utječe na krivu prinosa, što je potreslo tržište. BoJ je donijela iznenađujuću odluku da udvostruči dozvoljeno odstupanje prinosa desetogodišnjih obveznica od cilja u iznosu od +/-50 baznih bodova sa prethodnih 25 baznih bodova. Ovim potezom je utjecala na pad cijena državnih obveznica, kao i na jačanje JPY.

Narednog dana cijena zlata nije bilježila značajne promjene kako se dolar stabilizirao, ali i zbog toga što su investitori očekivali objavljivanje ekonomskih podataka za SAD koji su trebali dati više naznaka o ekonomiji SAD. U četvrtak, nakon objavljenih podataka o ekonomiji SAD, cijena zlata je smanjena jer je pokazano da se ekonomija SAD oporavila brže nego što se ranije očekivalo, a što je dovelo do aprecijacije dolara.

Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak bilježila blagi rast pod utjecajem slabijeg dolara.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.798,20 USD (EUR 1.693,70). Promatrano na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,29%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.